

майно без попереднього його тимчасового вилучення. Надалі в загальному порядку, залежно від санкції статті інкримінованого особі злочину, застосовують: спеціальну конфіскацію цього арештованого майна, якщо цей захід передбачено в санкції статті; вирішують питання щодо речових доказів і документів; цивільний позов; залежно від ситуації - в загальному порядку (про що згідно з ч. 9 ст. 100 КПК України має бути зазначено в судовому рішенні).

Розглянемо, зокрема, випадок коли особа вчинила злочин, передбачений ст. 368 КК України (санкції цієї статті передбачають спеціальну конфіскацію). Протоколом має бути оформлено тимчасове вилучення одержаних нею грошових коштів. За клопотанням прокурора про арешт тимчасово вилученого майна слідчий суддя приймає рішення про його арешт чи відмовляє в задоволенні клопотання (тоді тимчасово вилучене майно підлягає негайному поверненню). У разі постановлення вироку суд також вирішує питання щодо спеціальної конфіскації цих грошових коштів.

*Варваринець Василь Іванович -
старший викладач кафедри спеціальної
техніки та оперативно-розшукового
документування навчально-наукового
інституту № 1 Національної академії
внутрішніх справ*

ОПЕРАТИВНИЙ АНАЛІЗ У ПРОТИДІІ ЗЛОЧИНАМ

У країнах Європейського Союзу, США та інших державах світу провадження оперативного аналізу є обов'язковим для всіх правоохоронних органів. Його зміст, правила та процедури чітко визначено й урегульовано законодавством. Це, зокрема, стосується ведення оперативно - розшукової діяльності, слідства та розгляду кримінальних справ у суді. Варто зауважити, що в Україні оперативні підрозділи використовують оперативний аналіз в оперативно- розшуковій протидії злочинам, однак у правовому контексті це питання залишається не врегульованим.

Оперативний аналіз в оперативно-розшуковій протидії злочинам полягає у цілеспрямованому збиранні/здобуванні, упорядкуванні, фіксації, аналізі та оцінці оперативно-значущої інформації, її представленні (візуалізації), передачі та реалізації.

Ми поділяємо думку науковців та практиків, які стверджують, що існує два види оперативного аналізу - тактичний та стратегічний.

Тактичний аналіз охоплює такі сфери, як злочин, особу яка його вчинила, методи ведення справ, що належать до компетенції оперативних підрозділів, згідно з нормами Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» від 18 лютого 1992 р. № 2135-ХІІ, а також сприяє досягненню протягом короткого часу запланованих результатів.

Стратегічний оперативний аналіз спрямовано на оброблення інформації для процесів управління і прийняття рішень щодо усунення причин та умов, які сприяли/сприятимуть вчиненню злочину.

Для оцінки детермінант у межах стратегічного оперативного аналізу застосовують два типи показників:

а) індикатори організованого злочинного угруповання (оцінюють за такими категоріями: джерела, сфера застосування, адаптація, вплив);

б) індикатори сфери злочинної діяльності (оцінюють джерела, масштаби, пристосовність, толерантність).

Підсумовуючи вищесказане, необхідно зазначити, що оперативний аналіз в оперативно-розшуковій протидії злочинам - це специфічний вид інформаційно-аналітичної діяльності, що полягає в ідентифікації та найбільш точному встановленні внутрішніх зв'язків між інформацією (відомостями), які стосуються злочину, і будь-якими іншими даними, отриманими з різних джерел, а також у їх використанні для проведення оперативно-розшукової діяльності, досудового розслідування та аналітичної підтримки.